

บทวิเคราะห์ความสอดคล้องของภารกิจองค์กรกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5

และนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี

ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีภารกิจสำคัญในการส่งเสริม พัฒนาคุณภาพชีวิต จัดสวัสดิการสังคม และคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงและกลุ่มเปราะบาง ให้สามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน การได้รับบริการที่เหมาะสม และการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและสมศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ซึ่งมีความสอดคล้องโดยตรงกับ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566–2570) ในประเด็นสิทธิมนุษยชนกลุ่มผู้สูงอายุอย่างชัดเจน

ในระดับหน่วยงาน ศูนย์ ฯ ได้กำหนด นโยบายด้านสิทธิมนุษยชนและการคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุในการให้บริการ เป็นกรอบนโยบายองค์กร โดยยึดหลักการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเสมอภาค ความเป็นธรรม การไม่เลือกปฏิบัติ การมีส่วนร่วม และการตรวจสอบสิทธิมนุษยชนอย่างรอบด้าน (Human Rights Due Diligence: HRDD) เพื่อให้การจัดบริการแก่ผู้สูงอายุครอบคลุมทั้งมิติร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ รวมทั้งคุ้มครองสิทธิในการรับรู้ข้อมูล การตัดสินใจด้วยตนเอง การเข้าถึงบริการอย่างเท่าเทียม และสิทธิในการกำหนดแนวทางการดูแลในวาระท้ายของชีวิตอย่างสมศักดิ์ศรี

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องเชิงภารกิจ พบว่า ศูนย์ ฯ มีความเชื่อมโยงกับกรอบสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นรูปธรรมใน 5 มิติสำคัญ ได้แก่

1. มิติการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ

ศูนย์ ฯ มุ่งคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุในการเข้าถึงบริการสวัสดิการสังคม การดูแลสุขภาวะ การคุ้มครองทางสังคม การดูแลแบบประคับประคอง และการดูแลในวาระท้ายของชีวิต บนหลักการเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการไม่เลือกปฏิบัติ

2. มิติการส่งเสริมสิทธิในการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจด้วยตนเอง

ศูนย์ ฯ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เข้าใจง่าย และมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดูแลตนเอง ผ่านกระบวนการวางแผนการดูแลล่วงหน้า (Advance Care Planning) การจัดทำ Living Will และเครื่องมือสื่อสารเชิงลึก เช่น สมุดเบาใจ การ์ดถดูฝน และการสื่อสารเชิงเยียวยา

3. มิติการสร้างสภาพแวดล้อมและบริการที่เอื้อต่อสิทธิ

ศูนย์ ฯ พัฒนาสภาพแวดล้อมการดูแลให้เป็น Therapeutic Environment ที่เอื้อต่อความปลอดภัย ความสงบทางใจ การเข้าถึงบริการ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ รวมถึงการจัดพื้นที่ดูแลเฉพาะ เช่น ห้องสุขุปลายทาง และการใช้ศิลปะบำบัดเพื่อเยียวยาจิตใจ เป็นต้น

4. มิติการป้องกันความเสี่ยงและการคุ้มครองสิทธิอย่างรอบด้าน

ศูนย์ ฯ นำหลัก Human Rights Due Diligence (HRDD) มาใช้ในการประเมินความเสี่ยง ฝ้าระวัง ป้องกัน บรรเทา และเยียวยาผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน ผ่านระบบรับข้อร้องเรียน การประชุมทีมสหวิชาชีพ การทบทวนกรณีศึกษา (Case Conference) และการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

5. มิติการสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิทธิมนุษยชน

ศูนย์ ฯ ส่งเสริมให้บุคลากรทุกระดับยึดหลักสิทธิมนุษยชนเป็นฐานในการปฏิบัติงาน ผ่านการพัฒนา ศักยภาพ การอบรม การสื่อสารภายในองค์กร และการสร้างวัฒนธรรมแห่งความเคารพ ความเมตตา ความเสมอภาค และการดูแลกันอย่างมีศักดิ์ศรี

กล่าวโดยสรุป ภารกิจของศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุบ้านบางละมุง จังหวัดชลบุรี มีความสอดคล้องอย่างชัดเจนทั้งในเชิงนโยบาย หลักการ และการปฏิบัติกับแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ภารกิจของกรมกิจการผู้สูงอายุ และนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของศูนย์ ฯ อันเป็นฐานสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กร เพื่อขับเคลื่อนการคุ้มครองสิทธิผู้สูงอายุให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ยั่งยืน และตั้งอยู่บนศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างแท้จริง